

([Енглески оригинал](#))

Преглед депеше 09SARAJEVO103, BOSNIA – ДОБРИ БОШЊАЦИ, ЛОШИ БОШЊАЦИ, ДОБРИ МУСЛИМАНИ, ЛОШИ МУСЛИМАНИ

Understanding cables

Every cable message consists of three parts:

-

The top box shows each cables unique reference number, when and by whom it originally was sent, and what its initial classification was.

-

The middle box contains the header information that is associated with the cable. It includes information about the receiver(s) as well as a general subject.

-

The bottom box presents the body of the cable. The opening can contain a more specific subject, references to other cables ([browse by origin](#) to find them) or additional comment. This is followed by the main contents of the cable: a summary, a collection of specific topics and a comment section.

To understand the justification used for the classification of each cable, please use this [WikiSource](#) article as reference.

Discussing cables

If you find meaningful or important information in a cable, please link directly to its unique reference number. Linking to a specific paragraph in the body of a cable is also possible by copying the appropriate link (to be found at the paragraph symbol). Please mark messages for social networking services like Twitter with the hash tags **#cablegate** and a hash containing the reference ID e.g. **#09SAR**

AJEVO103

.

Reference ID

Created

Released

Classification

Origin

□

□

□

□

Сарајево – добри и лоши „Бошњаци“

Пише: Викиликс
понедељак, 27 децембар 2010 19:16

□

[09SARAJEVO103](#)

[2009-01-27 09:09](#)

[2010-12-09 21:09](#)

[CONFIDENTIAL](#)

[Embassy Sarajevo](#)

VZCZCXRO2610

RR RUEHFL RUEHKW RUEHLA RUEHNP RUEHROV RUEHSR

DE RUEHVJ #0103/01 0270934

ZNY CCCCC ZZH

R 270934Z JAN 09

FM AMEMBASSY SARAJEVO

TO RUEHC/SECSTATE WASHDC 9586

INFO RUEHZL/EUROPEAN POLITICAL COLLECTIVE

RHEHNSC/NSC WASHDC

RUEAIIA/CIA WASHINGTON DC

RHEFDIA/DIA WASHINGTON DC

RUEKJCS/JCS WASHINGTON DC

RUEKJCS/SECDEF WASHDC

C O N F I D E N T I A L SECTION 01 OF 03 SARAJEVO 000103

SIPDIS

EUR/SCE FOR FOOKS, STINCHCOMB, HYLAND; NSC FOR HELGERSON

Е.О. 12958: DECL: 01/22/2019

TAGS: [PHUM](#) [PGOV](#) [PREL](#) [BK](#)

ПРЕДМЕТ: БОСНА – ДОБРИ БОШЊАЦИ, ЛОШИ БОШЊАЦИ, ДОБРИ МУСЛИМАНИ,
ЛОШИ МУСЛИМАНИ

SARAJEVO 00000103 001.2 OF 003

Класификовала: DCM Judith Cefkin, због 1.4 (b) i (d).

¶ 1. (Ц) РЕЗИМЕ: Усред поновног оживљавања током последње две године политике прожете националистичком реториком, неки бошњачки (муслимански) политички чиниоци теже да себе прикажу као способније за одбрану бошњачких интереса него њихови противници. Један аспект овог трвења је све видљивији раздор у бошњачкој заједници где је централно питање шта значи бити "добар" или "лош" Бошњак.

"Добри Бошњаци" су, према овом ставу, они који прихватају конзервативне политичке и религиозне идеале. Умереније и више секуларне идеале, имплиците, имају "лоши Бошњаци." Изјаве које потичу из Исламске заједнице, посебно од њеног вође Реиса Ћерића, а које етикетирају оне који критикују Исламску заједницу као "исламофобе", заостриле су ову поларизацију међу Бошњацима. Босански најутицајнији про-бошњачки дневни лист са највећим тиражом "Дневни аваз" исто тако све више заступа ствар "добрих Бошњака" и бескрупулозно напада Бошњаке и бошњачке институције (укључујући и супарнички, нешто световнији бошњачки дневни лист) који се с тим не слажу. Овај рат штампе, претежно потпаљен пословним интересима "Аваза", потпомогао је да се унутарбошњачка дебата разгори брже и шире него што би се то иначе десило. У зависности од смера којим ће дебата отићи, она има потенцијал, током дужег периода, да управи бошњачку политику у конзервативном правцу, што би могло да усложи напоре да се постигне компромис међу Бошњацима, Србима и Хрватима, који је неопходан како би се обезбедила будућност Босне.

КРАЈ РЕЗИМЕА.

Заштитници Бошњака

¶ 2. (Ц) У време кад међународна заједница није вољна да се значајније ангажује у Босни – а потпомогнуто напорима босанских Срба и Хрвата да за себе успоставе максималну аутономију – страхови Бошњака од изолације и препуштености самима себи нарастају.

Перцепција опасности за бошњачку заједницу од стране просечних Бошњака је истинска, у многоме заснована на чињеници да су Бошњаци били етничка група која је највише препатила током рата 1992-95 и да је међународна заједница игнорисала њихова страдања. Одражавајући ове страхове, многи бошњачки политички прваци су током последње две године водили кампању са идејом да су они способнији да заштите интересе Бошњака од њихових противника. У исто време, уобличи су расправу о посебним политикама унутар бошњачког гласачког тела егзистенцијалним речником. Бошњачки члан тројног председништва Харис Силајџић је политички вођа који је најсклонији да апелује на те страхове – заправо, он их је често намерно потпиривао – али су и други, укључујући председника Партије за деморатску акцију Сулејмана Тихића и вођу Социјал-демократске партије Златка Лагумџију, повремено то чинили такође.

Реис Церић помаже да се уобличи бошњачки идентитет

¶ 3. (Ц) У исто време, поглавар исламске заједнице Реис Церић се труди да промовише бошњачки политички идентитет укореван у “виктимизацији”. Он редовно подсећа Бошњаке да су они жртве геноцида и да су пропатили више од било које друге групе у рату 1992-95. У интервјуу ТВ Хајат 11. јануара, Реис тврди да су босански муслимани, после слома Отоманског царства, били на разне начине подвргавани “фобијама” против

Турске, ислама, као и саме Босне. Он такође наводи да је медијско покривање наводне претње од исламског тероризма у Босни и само мотивисано “исламофобичним” медијима и оно “је, на неки начин, припрема за нови геноциде Бошњака”. Реис је, по свим извештајима, подлегао политичким кошкањима, критикујући или похваљујући бошњачке вође како сам налази за сходно. Његове јавне примедбе о бошњачком идентитету и патњи Бошњака јасно су усмерене на обликовање бошњачког политичког дискурса, као и на позиције које су усвојиле водеће бошњачке политичке партије у земљи.

¶ 4. (Ц) Реис такође тежи да дефинише бошњачки идентитет у религиозним оквирима и јавно је имплицирао да човек да би био “добар Бошњак” мора бити “добар муслиман”. Он заступа политичка становишта која су контроверзна међу секуларније оријентисаним Бошњацима, као што је било увођење верске наставе у распоред часова дечијих обданишта. Церић је такође користио своју јавну улогу и приступ медијима да би нападао критичаре свог програма, често подразумевајући да га његов положај ставља изнад критике. У једном интервјуу Церић је тврдио да је, мада он лично поздравља конструктивну критику, критика самог ислама недопустива. (Белешка: Церић очигледно намерава да буде једини судија о томе када критика њега и његове управе постаје критика ислама. То сугеришу његови одговори у прошлости на друге критике унутар и изван Исламске заједнице.

Крај белешке.)

“Исламофоби” су посвуда

¶ 5. (Ц) Исламска заједница све чешће осуђује нападе на њу саму као анти-исламске, оне који подривају положај Бошњака у Босни. Колумна у новембарском броју сарајевског дневника “Ослобођење” позабавила се неким контроверзним пројектима које предузима Исламска заједница, нарочито новим Реисовим канцеларијама – тренутно у изградњи – за које се говори да ће бити изузетно скупе. Чланак исто тако критикује Реиса, као поглавара Исламске заједнице. У одговору, Исламска заједница је по кратком поступку демонизовала своје критичаре и индиректно наговестила да их њихово становиште чини “лошим Бошњацима”. Једна изјава Исламске заједнице наводи да је становиште тих новина “... ништа до наставак геноцидне политике смишљене да збрише муслимане с лица земље... Реисова канцеларија је веома изненађена исламофобном уређивачком

политиком Ослободјења.” (Белешка: Церић и Исламска заједница можда користе “тешку артиљерију” инсинуирањем исламофобије како би одбранили неку слабу тачку, нарочито раширено запажање да је његова управа финансијски неодговорна. Крај белешке.)

Божих Бата није дошао у град

¶ 6. (СБУ) Чак ни бошњачка деца нису имуна на политичке напоре да се обликује бошњачки идентитет. Већ неко време се заговара увођење исламске верске наставе у сва обданишта, мера коју један уважени професор (познат као отворени критичар Реиса) са Факултетс за исламске студије дефинише као “злочин против деце”.

Слично овоме, директор државних предшколских установа Сарајева покушао је да забрани Дједа Мраза (Grandfather Frost) 2007. године, тврдећи да је Сарајево претежно муслимански град а да Дједа Мраз није део муслиманске традиције. (Белешка: По моделу Божић Бате, Дједа Мраз се појавио у Југославији после Другог светског рата као световна фигура која дели поклоне деци свих вероисповести. Крај белешке.) Световно настројени грађани Сарајева видели су ово курталисање Дједа Мраза као покушај да се деци дефинише шта значи бити “добар” муслиман и организовали су протесте и потписивање петиција против предложене забране. Гнев грађана Сарајева најбоље је приказан у уредничком коментару програма вести ФТВ-а “60 минута”. Домаћин емисије Бакир Хаџиомеровић је критиковао директора јавне установе “Деца Сарајева” Разију Махмутовић, као најватренијег противника Дједа Мраза. Говорећи ироничним тоном, Хаџиомеровић је саркастично предложио да Махмутовић уведе фигуру “Божић Алије”, алудирајући на старијег Изетбеговића. У оба овде поменута случаја, (рана верска подука и забрана Дједа Мраза), световна позиција је била на губитку.

Популарне новине религиозно спроводе бошњачке интересе

¶ 7. (СБУ) Дефиницију “доброг Бошњака” као неког ко је политички и верски конзервативан такође све више пропагира про-бошњачки дневник са највећим тиражом Дневни Аваз. Током последњих неколико месеци Фахруд Радончић, власник Аваза и повезаних пословања, заузео се у крсташком рату за “заштиту бошњачких интереса”, пре свега као део напора да се подрије противник, световније Ослободјење. Мада су Аваз и Ослободјење ривали већ дуго времена, претежно у вези са пословном конкуренцијом а не идеологијом, Радончићеве недавне изјаве представљају јасно подизање улога. У интервјуу на телевизији 30. новембра, Радончић је оптужио своје противнике – укључујући и један број медија – да “уништавају Бошњаке” нападима на оно што је он назвао три кључна стуба муслиманске вере у Босни: Исламска заједница и Реис Церић; успомена на Алију Изетбеговића, оличеног у његовом сину Бакиру; и сам Аваз. Аваз је 30. децембра назвао Церића истинским представником бошњачког народа, додајући да “... они који нападају Реиса Церића волели би да виде ситуацију каква је била раније, када је држава постављала Реиса тако да он слуша државу, тиме уништавајући установљење ислама и Исламске заједнице”.

¶ 8. (Ц) Радончић се исто тако не суздржава од искоришћавања свог положаја власника да утиче на то како Аваз представља разне теме. Издање Аваза за 29. децембар донело је чланак на насловној страни у којем се оштро нападају они који сеprotиве изградњи нове управне зграде Исламске заједнице и оптужују се да хоће да ставе Исламску заједницу под своју политичку контролу, да умање њену моћ, или да је униште. Аваз је отворено погрешно представио чињенице које се односе на тај пројекат и обилно се користио формалним компликованим језиком да би негативно окарактерисао противнике тог пројекта. Следећег дана, Аваз је наставио офанзиву против “непријатеља ислама” интервјуом преко целе странице са Енвером Имамовићем, професором историје на Филозофском Факултету у Сарајеву. Имамовић је осудио јавне нападе усмерене против Исламске заједнице и Реиса Церића, изјављујући, “Не заборавимо шта је Исламска заједница значила нашим људима у прошлом рату. Била је то институција око које су се бошњачки људи окупљали.”

Коментар

¶ 9. (Ц) У атмосфери песимизма, коју је створио и подгрева недостатак политичког или економског напретка у земљи, инсистирање на важности тога да се буде исправан Бошњак значи задобијање снаге као политичког средства. Оно што даје уверљивост, а највероватније и потхрањује овај дискурс, јесте нарастајуће пркосан национализам међу

босанским Србима и, у нешто мањој мери, босанским Хрватима. Све већи страх од изолације изгледа да пружа материјал политичким актерима, који могу да га експлоатишу како би подстакли Бошњаке да се окупе око својих вођа и њиховог програма, а њега неки политичари, Реис и опортуниста Радончић, дефинишу конзервативним и верским терминима. У зависности од тога којим путем ће ова дебата отићи, бошњачка политика би могла да крене све конзервативнијим политичким стазама. За исход ове унутар-бошњачке дебате вероватно ће требати знатно времена, али ће њен исход скоро засигурно обликовати јавну перцепцију о томе ко је способан да води и говори у име Бошњака, једне етничке групе чији је осећај идентитета још увек несталан. Док се све три стране етничке поделе повлаче у етнички засновану политику, изгледи за компромисе који су неопходни за будућност Босне постају много замагљенији.